Postimees
Pärnu wäljaanne.

Ilmub igal äripäewal.

Toimetuse ja talituse adress: „Postimees," Pärnu wäljaanne, Pärnus.

Toimetuse kõnetunnid: Rüütli uul. № 47, kella 11 — 12 hom. Sõnetrgat nr. 25.

14. aastakäik.

Üksik nummer maksab 30 penni.

Tellimiste ja kuulutuste hinnad nagu tehe eesotsas Tartu osas nimetatud.

№ 112. Esmaspäewal, 19. mail 1919. № 112.

Kõigile, kel meie tulewik kallis!

Meie tulewik on meie lastes.

Raske sõjawanker on hämitawalt üle meie kodumaa pinna weerenud ja sügawad jäljed järele jätnud. Kõik kannatawad, kuid kõige teramaalt löökab meie südamesse meie laste häda. Statistiliste andmete järele kaswawad surewus ja haigused waesema töörahwa keskel halwa toitluse tõttu kohutawal wiisil.

Iseteadew seltskond ei tohi loiult selle asjaolu pääle waadata, waid peab nõu ja jõuga tõele asuma. Wõimalus selleks on antud just praeguisel silmapilgul.

Ameerika pakub meie puudustkannatawate lastele oma abi, esialgselt nelja kuu jooksul tarwilikumate toidusainete saatmisega, nagu suhkur, jahu, riis, manna kakao jne.

Selle tõttu on asutatud Eestis Lastekaitse Ühing, mille tegewuse purkond ulatab üle Eestimaa.

Eesti Lastekaitse Ühingu Pärnumaa Osakond algas oma tegewust 9. ikp., asub esialgelt Nikolai uul. 26, P. Eesti lõrgema tüttarlaste kooli hoones.

Ühingu kõige lähemaks ülesandeks on Ameerikast tulnud toidusainete õiglane jaotamine puudust kannatawate laste wahel, laste registreerimine, laste toitluspunktide asutamine, waestelaste warjupaikkade, mänguplatside ja lastearadade awamine, üldisele kõigekülgne hoolekandmine waeste laste eest.

Tööpõld on laialine ja tarwitab palju jõudu ja käsi. Aitugu liikmeks ja toetagu kaastööga kõik need, kes oma tulewiku lootused laste pääle panewad.

Ka Teie, töörahwa waesemad kihid, wõtkem osa sellest suurest korraldamise töösst, on ju Teie keskel wiletsus iseäranis suur!

Ametlise pinna loomiseks kawatseb Ühing 29. mail suuremat „Lastepäewa" toime panna, millest loodetawasti kõik õpilased ja õpetajad tegelikult osa saawad wõtma.

Uusi liikmeid wõetakse wastu:

1. P. Eesti Kõrg. tüttarlaste koolis — J. Echstamm.
2. Kaubanduskoolis — G. Järwetson.
3. A. Künga raamatukaupleis.

Liikmemaks — 5 marka aastas.
Sissekastumisemaks 1 mark.

Eesti Lastekaitse Ühingu Pärnumaa Osakonna Juhatus.

Kohalikud teated.

Eesti Rahwaerakonna linnawolinikkude kandidaatide nimekiri Nr. 5.

Kandidaadid on:

1. Kuusner, Hugo. Linnapää, Eesti Asutawa Kogu liige.
2. Tolwik, Siegfried, Dr Maakonna terwishoiu joskonna juhataja. Linnawolinik.
3. Paulus, Aleksander. Abi piiskop. Linnawolinik.
4. Soo, Heinrich. Linnasõnnik.
5. Karu, Jaan. „Postimehe" Pärnu wäljaande toimetaja.
6. Kangro, Mihkel. Rentel ülem. Linnawolinik.
7. Jakobson, Jaak. Majanduse Ühisuse ärijuht.
8. Kuutan, Johan. Pärnu mere ja kalameeste selts „Jahta" esimees. Linnawolinik.
9. Tannebaum, Georg. Arijuht. Linnawolinik.
10. Künga, Alexsei. Raamatukaupleja. Linnawolinik.
11. Peedi Johan. Posti-telegrafi ametnik. Ülõpilane.
12. Adamson, Aleksander. Raamatupidaja.
13. Huik, Feinrich. Töösiuse ettewõtja.
14. Pärn, Kristjan. Käsitööline.
15. Kukk, Hans. Kaupmees.
16. Willems, Johann. Käsitööline.
17. King, Johann. Ehitaja.
18. Tammann, August. Hambaarst. Sõjawäelane.
19. Murik, Jaak. Tööline. Linnawolinik.
20. Espe, Gustaw. Käsitööline.
21. Tilk, Andres. Ariteenija.
22. Jõrw, Johan. Wastastikku Kredit-Ühisuse ärijuht.
23. Laurits, Henn. Majanduse Ühisuse teenija.
24. Anderson, Abs. Rauktee ametnik.
25. Tilk, Tõnis. Kaupmees.
26. Walk, Jüri. Kiwiraiuja.
27. Luik, Aleksander. Potsepp.
28. Glöckner, Reinhold. Posti-telegrafi ametnik. Linnawolinik.
29. Rähn, Tõnis. Tööline.
30. Klaasen, Johan. Arijuht.
31. Sirk, Johann. Kaupmees.
32. Jaanson, Jaan. Arjaajaja.
33. Sunnison, Jüri. Majaomanik.
34. Lindebaum, Mihkel. Postelijon.

[600 frentsi

on „Ühistöö" ümmelda.

Rätsepad ja ümblejad wõiwad 2 nõud muidugi kohe tööd saada.

Ülemjuhataja staabi teadaanded.

17. mail. Hommikune.

Jamburgi sihil wõitsid meie wäeosad Luuga jõe ääres Kusemkino, Kopscha ja Jilino külad oma alla. Põhja korpuselt uuemad teated saamata.

Pihkwa sihil pommitas waenlane Sabelina ja Sabolotje küladid.

Marienburgi sihil langes waenlase pääleturgimise katse Rõuge mõisa juures meie tule all kokku.

Wolmari sihil wõttis meie soomusauto Kautse kõrtsi ära.

Mujal elaw maakuulajate tegewus.

17. mail. Õhtune.

Jamburgi sihil wõitsid meie wäed Luuga jõe liini ühes Wolkowo, Fedorowka, Ortõi, Kettino, Iswoši ja Dubrowka küladega pääle lühikest wõitlust oma alla. Meie wägede ja Wene põhja korpuse osade ühisel pääleturgimisel wõeti täna Jamburgi linn ära. Weimarni jaam oli juba eila põhja korpuse osade kätte langenud, mille juures üks soomusrong ja kuulipildujaid saadud on.

Reskepeli sihil olid eila põhja korpuse osad ja kaitsaed Sweitsina, Somogilje ja Tjernee külade liiri ja tunginad edasi.

Pihkwa sihil suurtüki tulewahetus.

Marienburgi sihil lõödi waenlase pääleturgimised Mauri küla pääle tagasi. Waenlane pommitas ilma tagajärgedeta Tolwola mõisat.

Wolmari sihil olid päewajooksul reudtee ümbruses õgedad wõitlused. Lõuna pool Salatsi alewit tungisid meie wäed pääle ja wõtsid Neuhali ja Breslau küladele, Sentse ja Weislongi talude liini oma alla.

Heinaste sihil langesid Lepilu ja Reba talud meie wägede kätte.

18. mail. Hommikune.

Pihkwa sihil suurtüki tulewahetus.

Wolmari sihil lõuna pool Salatsi alewit pukstusid meie wäed eila Wanuhõrst mõisa Ekuli ja Kungeni talud waenlasest.

Heinaste sihil wõtsid eila meie wäed Jaun-Gauft, Oiawi, Saklauri ja Pijati talud oma alla.

Wene põhja korpusest puuduwad uuemad teated.

18 mail. Õhtune.

Gatschina sihil Luuga jõel langesid täna meie wägede kätte Fedorowka küla juures kolm enamlaste aurulaewa. Meie wäed wõtsid Sistopatkino ja Kernowo külad ja Koporje alewi ära. Põhja korpuse osad wõtsid Moloskowitsa jaama oma alla ja liiguwad edasi.

Raskopeli sihilt puuduwad uuemad teated.

Wolmari sihil pommitas waenlane meie seisukohti Warna ümbruses.

Heinaste sihil wõtsid meie wäed Emge jõe liini Milseki ja Millerz külade juures oma alla. Tikmatchi mõisa juures on wõitlused käimas.

Mujal kuuajate tegewus.

Esturi telegrammid.

Ühisriikide abi Eestile.

Ühisriigid näitawad uuesti tegudega, et nad meie saatusest soojalt osa wõtaw ad. Meie wõlileministeerium on 15. mail Ameerika saatkonna esimehe major Devereux'i poolt kirja saanud, kus seisab: Kopenhagenist on 12. mail teatatud, et mõne päewa pärast sõidab Kopenhagenist Ameerika Punase Risti laew 250 tonni arstirohtude ning arstriistadega, mis Eestile on määratud.

Teises kirjas teatab Ameerika saatkonna esimees: et 16. wõi 17. mail meie päälinna jõuab Danew 2000 tonni toidusainetega. Need antakse meile laenuks, millega Ameerika oma tõsist poolehoidusi meie wastu tõendab. Warsti sõidab Ameerika abiandmise saatkond oberst John Groomi juhatusel Liibawisse, et Eesti, Läti ning Leedumaal abiandmise tööd enese kätte wõtta. Kapten Miller ja tema staap, kes ainult ajutiseks Eestimaale tulnud, lahkuwad siit.

Herra Devereux kinnitab, et Ameerika tundmused Eesti wastu kõige soojemad on ja Ameerika wõimud iga moodi püüawad oma tegewust Eesti oludele wastawalt korraldada.

London, 14 mail (Reuter) Pariisist teatatakse: Wälisministrite nõukogu harutas korra alahoidmise küsimust Schleswigis Saksa ewakuatsiooni ja rahwa hääletamise ajal. Mere asjade tundjad on plaani walmistanud, mille järele Flensburi linna tuleb Prantsuse, Briti, Ameerika sõjawägi ja mõned sõjalaewad saata. Ka on ettepandud maal kolm ehk neli patalioni jalawäge hoida, mille juures ministrite nõukogu selle wäeosa juhatajad määrab. On juba otsustatud, et Saksamaa Wene wangid peab tagasi saatma; nõukogu wõtab teede ja abinõude küsimuse harutamele.

Poolamaa palus ühe osa Saksa kaubalaewastikust enesele; nõudmine leiab tähelpanemist.

London, 14. mail, Reuter. Renterile teatatakse 14. mail Pariisist: Wälisministrite nõukogu harutas täna pääle lõunat mis Belgia-Hollandi lepingu peab läbi waatama kommisjoni asjaajamise wiisi. Esimene kommisjoni koosolek peetakse 29. mail ära. Hollandi walitsus kutsuti asemikku saatma.

Liitriikide kommisjon Balti küsimust arutanud.

Kopenhagen, 18. mail. Pariisist teatatakse ametlikult: Kommisjon, mis Balti küsimusi peab arutama, pidas oma esimese koosoleku wälisministeriumis Inglismaa alemiru juhatusel ära. Osawõtjad Ameerika, Prantsusemaa, Italia ja Jaapani alemiud. Kommisjoni piirkonda käiwad Soome, Eesti, Läti ja Leedumaa. Ta peab kõiki küsimusi uurima, mis nende maade kohta ja nende wahekorra kohta Wenemaaga käiwad. Ja selle järele praktiliist ettepanekuid tegema.

Needra tõrgub.

Kopenhagenist: 17. mail. Liibawist teatatakse sakslaste poolt: Needra on Läti ohwitseride käest lahti pääsenud ja ustawate wägede kaitsel Liibawisse tagasi tulnud, kust ta otsekohe teada on andnud, et ta lahkumise palwe tagasi wõtab, sest selle alla ta punnitult andnud.

Memeliis Okupatsioon sõdata.

Kopenhagenis, 17. mail. „Politikenile" teatakse Berlinist, et Memelis 21. mail Inglise okupatsioni sõdatakse. Inglise laewastik riskleb linna ees.

Kopenhagenis, 17. mail. Stettinis oli üleeila õhtul ja öösel weriseid rahutusi. Kõik suuremad ärid riisuti tühjaks. Wangikojad wõeti tormiga ära, wangid wabastati. Maakohtus häwitati kõik kohtu aktid. Organiseeritud töölised seletawad, et nemad rahutustest osa ei ole wõtnud.

Kopenhagenis, 17. mail. Saksa sõjaminister Scheidemann on „Tempo"i teatel lehtedele tungiwa palwe saatnud rahwale otsekohe seletada, missuguisele hirmsaste seisukorda liitlaste rahupakkumine Saksamaa wiib. Saksa ajakirjandus kartwat, et marshal Reiniwäerinnale liidu wägede edasitungimisega tarwilisel korral ühendujes seisab, aga „Berliner Tgbl." ei usu, et ameriklased edasi tungiwad.

„Taily Mail" teatatakse Coblenzist: Kindral Behrsing olla küsimuse pääle wastanud, tema Ameerika diwisjonid olla walmis liitlastega otsekohe edasi minema, kui Saksamaa alla ei kirjuta. Kõik ettewalmistused sels olla juba tehtud.

Ungarist on kaunis wähe kuulda, nähtawasti on punasel wäel korda läinud edasitungimisest takistada.

Wiini sõnumite järele on krahw Karolji endise pääministri leitenant Arabis westuwalitsuse ajutanud, kes Manifestiga rahwa poole on pöörnud, kus õiguse ning korra uuesti jalulseadmist lubatakse, kuid walitsus nimetab ennast aheaja kabinetiks, kuni erakonnad uue wõiwad asutada.

Sõpruse riigid toetawat uue walitsuse tingimisi.

Sõnumist, mis Londonist läks 15. mail saadetud, on näha, et Inglise walitsus walmis on et egyptlaste õiguste maa walitsemisel suurendama.

Pariisist teatatakse 15. mail., et neliumehe nõukogu Fiume ja Galitsia küsimust on harutanud. Rumenia nõuab Palati pärast liitlastega tülisis läinud olewat.

Rumenia saatkond tahwat Pariisist lahkuda.

Poola pääministert Paderewskyt on Warsawis maha lasta katsutud. Kuul ei ole pihta läinud.

Kopenhagen, 18. mail. Daani Punane Risti astub sammudsid, et skandinaawlasi, kelle hulgas 80 Daani kodanikku, Riiast päästa. Ette pannakse Eesti naisi ja lapsi Riiast sõdajama wiisi Skandinaawia kaudu kojusõiu.

Helsingi sõnumite järel tehakse Peterburis kaitse hääks palawise kiirusega tööd. Piiramise seisukorra wäljakuulutamise järel on sõõl kaitsekomiteele, mille liikmetels neli meest, nende hulgas ka Sinowjew ning Posern, diktaatorite õigused antud. Kõik mehed 18 kuni 40 elu aastani on teenistusesse kutsutud ja üldisele töökohustus maakaitsemisels malsma pandud. Kaitsmisels tarwismineu erasmandus konfiskeeritakse.

Berliin, 15. mail. SLT. Berliner Tageb. telegrafeeritakse Versailleest: Ajalehtede teadete järele saadetakse iga päew kulk ronga rasket suurtükiwäge Prantsusemaalt Saksa okupeeritud maakondadesse. Hennegau jaamas loeti näitusels 12 tunni jooksul 9 rongi täit suurtükka, mis Saksamaale saadeti. Belgia on wabaks lastud 5 aasta mehed liipu alla kutsunud. Belgias seisawad walmis 8000 wagunit laskemoonajaki. Armatate, et liitlased tahawad sellega Saksamaa pääle mõju awaldada.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja J. Karu.

Eesti Rahwaerakonna Pärnu Osakonna linnawalimiste büroo

on „Postimehe" Pärnu wäljaande toimetuses, Rüütli uul. nr. 47.

Lähematel päewadel jõuab kohale:

tsement, separatori õli ja pleekimata pesuriie.

Pärnu Majanduse Ühisus.

JLLUSION Eeskaw 19. 20., 21. ja 22. mail 1919. a

Esimest kord Pärnus! Rutake, ainult 4 päewa

Ainult täiskasuanutele!

Kihwtist magusam

(Ühe langemad naesterahwa elulugu)

Hämmaldaelt kaotatisuw tunnusline draama 5 juures osas F. Solergibi lõunu ise romani järgi.

Heda tegin ma armastusest.

Lõbus naljamäng.

Tähelepanu: Selle eeskaw jaoks laste piletisi ei müüda.

Kaubanduse ja Tööstuse Ministeeriumi Turbatööstuse walitsus Pärnus tarwitab

Jõõpre rabasse mees- ja nais-töölisi.

Töötõrses registreeritud töölistel on eesõigus. Tingimised ja registreerimine igal äripäewal Turbatööstuse walitsuses, Kuninga uul. nr. 23, kella 10—12 enne lõunat.

Jdeal Eeskawa 19., 20. ja 21. mail 1919 a.

Suur armastuse kriminal-draama

Kes tappis?

3 juures põnewas aktis Nordisti tunstiteerist. Pääosas Betty Nansen ja O. Pensa.

Politseinik wastutahtmist.

Original jant. Schurla Brey.

Karisgamm. Teedusé pilt.

Esimese klassi muusika. Algus kell 6 õhtul.

Neljapäewal Tallinna ariisti Maks'i esimene ülesastumine.

Soowin waba jookuga

jalgratast

osta; ülesanda j. l. t.

Sõnnikut

on saada Wäike Kuke uul. 19.

Soowitakse osta wäikest

maja

aiaga; teatada j. l. t.

K. Falck'i mööblikauplus

Pärnus, walsali wastu, soowitab: mõõbli garnituriisi, ükfituid mööbleid, wõimassinaid, kudumise masinaid ja palju teisi, ka wask ja raud asju.

Lapse wanker

kummi ratastega on müüa. Lõuna uul. nr. 16, teisel korral.

Looma peetisid

müüa 15 marka walk. Elisabeti uul. 13, Martinson.

Klaweri ttimmer

parandan klaverid ja seanhäälde, tõidan ka maale. Peterburi klaweri meister J. Braun, Kuninga uul. nr. 6.

Tellimist „Postimehe"

Pärnu wäljaande pääle wõetakse kõikides Eesti wabariigi posti- telegrafi ajutustes wastu.

Ilmus trükist:

Meie noored.

Jaan Latik.

K. A. Hindrey ilustused.

19 ilusat juttu.

Hind 4 marka.

Pärnus saada J. Karu raamatukauplusest.